نمره ۲۱۶ ایکنجی دوره

۴شنبه ۱۴ خرداد ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

آبونه	ایلیک	۱۲۰	ریال
۶	آیلیق	۶۵	«
۳	«	۳۵	«

آذربایجان

مدیر : فتحی خلقتلی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورقانیدیر

خلقیمیزه

رهبرلیک ایتمک ایچون فعال، جدی و گورکملی تعداده کادر «فعال ایشچی»لرین وجوده گتیریلمه‌سی

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سینین گنیش پلنجاغی‌نین ۲۵.۳.۱۰ تاریخلی قراریندن

آذربایجان خلقینین الده ایتدیگی موفقیتلر فرقه‌میزین عضولری‌نین فعالیتی نتیجه‌سینده اولموشدر.

دوزدر که هله ایندی ده فرقه‌میز لازمی کادر جهتیندن بر آز داراتیلیقدادر. بونه بیز اعتراف ایتملی‌ییک که بوتون سیاسی تشکیلاتلاردا اولد. یغی کیمی بیزیم ده شاید بعضی نقصلریمیز اولموش اولسون.

بیز هئچ‌جه تعصب‌خرج‌ه وئرمیریك. آذربایجان دموکرات فرقه‌سی تشکیل تاپدان زمان میللرجه مانعه‌لر اولدیغی حالدا چوق چتین شرطلرله ایشه باشلادیق.

او وقت بیزیم ایندیکی صمیمی یولداشلاریمیزین چوخی فرقه‌نین ایلك اعلامیه‌سینده نشر اولمش ماده لرین حیاته گئچمگینه اینانا بیلمیردیلر.

او وقت بیر طرفدن گئچمیش حکومتین چتین شرطلری و بیر طرفدن ایسه اولجه تشکیلاتیمیزده اولان نقصلر فرقه‌میزین حیاتینی تهدید ایتمکده ایدیلر.

بونونلا دموکرات فرقه‌سی‌نین رهبرلری اوندا اولان ایمانلی عضولرین تشریك مساعیلری ایله خلقیمیزه دایانارق خلقیمیزین طلباتینی تامین ایتمگه امکان تاپدی.

شبهه‌سیز بوندان صونرا ایسه فرقه‌میزین عهده‌سینه بویوك وظیفه‌لر قویولموشدر. فرقه‌میز ایندی ایلك تشکیل تاپدیغی گونلرله هیچ‌وقت قابل مقایسه اولا بیلمز؛ ایندی بیز فرقه‌میزده اولان نقصلری آرادان آپاریب و بوتون فرقه تشکیلاتلاریندا صحیح حزبی بیر اصول وجوده گتیره بیلمه‌لیك.

بوتون فرقه عضولرینده اجتماعی بیرده‌لر و دوشونجه اریالمیشدر.

تبریزده اولان حوزه کمیته‌لرینین وضعیتینی مطالعه ایتدیکده فرقه‌میزین بویوك موفقیتلرینین جانلی نمونه‌لری ایله مصادف اولوروق.

ایندی بوتون حوزه‌لرده، حوزه عضولری بوتون اجتماعی و سیاسی ساحه‌لرده فعالیت ایدیرلر. حوزه‌لرین دیوار روزنامه‌لری، اونلاردا دوزه‌لمیش قرائتخانه‌لر، حوزه‌لرین منظم گندیشاتی لمامیله فرقه‌میزین بویوك نائلیتلرین گوستریر.

فرقه‌میز گوزلدی. گوزه تکامله دوغرو گئتدیگی حالدا تشکیلاتیمیزین ایچه ریسینده اولان نقصلری آرادان آپارماق ایچون ده لازمی تدبیرلر گورمکده‌دیر.

او جمله‌دن گله‌جکده فرقه‌لی اداره و خلقیمیزه رهبرلیك ایتمك ایچون فعال کادر دوزه‌لتمه‌سی مرکزی کمیته‌نین ۱۰ر۳ر۲۵ تاریخلی گنیش پلنجاغیندا قراره آلینمیشدر.

بو بیزه گوستریر که فرقه‌میز هیچ‌وقتینده نوز وظیفه‌سینی اونوتمایب گله‌جکده ایسه خلقیمیزین خوشبخت حیاتینی تامین ایتمك ایچون بویوك فعالیت و فداکارلیقلارا حاضرلانمیشدر.

فعال ایشچی لرین تربیه اولونماسی فرقه‌میزین بو گونکی مهم احتیاجلاریندان در.

هر بیر اجتماع فردی نوز سیاسی موقعیت و گوندلیك اجتماعی مسئله لرینی دوشونوب معین

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

داخله خبرلری

اوسکو محالیندا

خصوصی مخبریمیزدن : اوسکونون ۳ کیلومتره‌لیگینده واقع اولان کنجاب کندینده دموکرات فرقه‌سی عضولریندن آقای حسن ابولزاده و آقای خدایار خداوادی (مدرسه مدیری) نین جدیتلری، اهالی‌نین معارف پرورلیگی و آذعیدا آدلاری یازیلان آقالارین همتی و کنجاب محلی اوبه‌سینین صدریتین فعالیتی نتیجه‌سینده کنجاب کندینده بیر ۶ کلاسلی مدرسه تیکیلمگه باشلامیشلار.

بو مدرسه‌نین مساحه سطحیه‌سی ۱۰۰۰ متر در.

مدرسه‌نین تیکدیریلمه مخارجینین یاریسینی آقای مشهدی محمد آقا جمشیدی و آقای عبدالحسین فتحی و او بیری یاریسینی‌دا آقای حاجی میراحمد طباطبائی ـ آقای حاجی میر محمود طباطبائی ـ آقای رضا فردوسی و آقای میر محمد طباطبائی ویرمیشلردر.

تبریز چای بسته بندلیك کارخانه‌سینده

تبریزده‌کی چای بسته بندلیك کارخانه‌سینده‌کی فعله‌لرین اداره‌یه گوندردیکلری بیر تشکرنامه‌ده دییلیر که: ... موسسه‌ده ایشلمن کاسب بالالارین اکثری ... جیرق یرتق پالتارلاردان ... لباس بیوخیدی، ملی حکومتیمیز بیزیم وضعیتیمیزی نظره آلیب نوز دوغما و عزیز بالاسی کیمی بیزی باغرینا باصدی و بیزلره یئنی و سلیقه‌لی لباسلار ویردی.

بوندا گوره محترم اقتصاد و تجارت وزیرینه تشکر ایتدیکدن صونرا، اوجا سسیله دییریك که: یاشاسین ملی حکومتیمیز! یاشاسین آزادلیغیمیز! یاشاسین عزیز رهبرلریمیز!

خیانت ایده‌نلر تعقیب اولونیر

بیله سوار و نمین صحنه‌لرنده دولتی دراجاتی ملی نهضته دایاق اوراد‌ا ایشله‌ین ایشچیلر حوف... میل ایدیشلردی.

آذربایجان خلق صحیه‌سی وزیرلیگی طرفیندن، گوندریلن مفتش عین ... دفتری بیرصورت‌ده آختاریش ایدیلدن صونرا اختلاس ایده‌نلرین دوستوسینی، اوردبیل محکمه‌سینه گوندرمیشدر.

مراغه ده

خصوصی مخبریمیزدن : مراغه‌ده «گونش» آدلی هفته‌لیك دیوار روزنامه‌سی قومیته طرفیندن و (حریت) آدلی هفته‌لیك دیواری روزنامه جوانلار تشکیلاتی طرفیندن مرتبا نشر اولونماقدادر.

مراغه‌ده آیین ۴ ینده گون اورتادان بیر ساعت صونرا فرقه قلوبونون قاباغیندا بویوك بیر ازدحام وار ایدی جوانلاردان بیر عده خلق قوهوهلارینین حربی مکتبینده تحصیل ایتمك ایچون تبریزه گوندریلیر. خلقیمیز جوش دریس احساسات و جوشقونلوقله مراغه جوانلارینی یولا سالدیلار.

اسراء طرفیندن بیر عمومی و انتخابات آچیلماسی قراره آلینیب یاخین گونلرده اونون رسمی افتتاحی عمله گله‌جکدر.

فلاحت وزیرلیگیندن

فلاحت وزیرلیگی طرفیندن خالصه و مصادره اولان یئرلرین بوالکی سنین پلنجامی : میانه محالیندا ۲۵ پارچا کندلرین اکیلمه‌جك یئرلرینین مجموعی ۴۲۷۲ مکتارلولوب ۳۹۳۹ ... اکینچی آراسیندا فلاحت وزارتی طرفیندن تقسیم اولونموشدور.

تبریز شهر قومیته‌سینه بایراق اعطاسی

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی قومیته‌سینین عمومی گنیش اجلاسیندا، تبریز شهر قومیته‌سینین یاخشی فعالیتینه گوره ستارخان بایراغیله تلطیف اولونماسی تحت قراره آلیندیغیندان مذکور بایراق فرقه‌میزین مرکزی طرفیندن شهر قومیته‌سینه اعطا اولوناجاقدر.

بقیه‌سی ۳نجی صحیفه‌ده

دنیا خبرلری

ترکیه‌ده بلدیه سئچگیسی

مسکو ـ ترکیه‌ده ماین ۲۹ ـ نده بلدیه انتخاباتی خاتمه تاپدی.

رئیس جمهور عصمت اینونو ایکی هفته مملکتده سیاحت ایدیب و اهالی‌نین توجهینی انتخاباتا جلب ایدیردی، ولی ترکیه مطبوعاتی اهالی‌نین انتخاباته اعتناسیز لیغیندان حکایت ایدیرلر.

یئنی صباح روزنامه‌سی یازیر که، ایندیکی مستبد حلقه میدان ویرمیر که انتخاباتدا حرارت خرجه ویرسینلر، بیله که آشکارا اما فقط اهالیدن یوزده ۲۵ نفر انتخاباتدا حرکت ایدیبلر. و حزب ملی طرفیندن اهالی‌نی نوز هواخواه‌لاری وسیله‌سی ایله جریمه ایتمکله و جیره‌لرین قطع ایتمکله حزب ملی کاندیدلرینه رای ویرمگه مجبور ایدیرلر.

مولوتف دانمارك وزیرینی قبول ایتمیشدر

باکو ـ دونن سوویت خارجی ایشلر وزیری جناب مولوتف دانمارك خارجی ایشلر وزیرینی حضورینه قبول ایتدی.

کارگرلرین بارمسینده‌قانون

آمریکادا مطبوع محافل و بعضی مفسرلر اظهار عقیده ایدیبلر که مستر ترومنین خارجی سیاستی و تازه کارگرلر قانونونین آراسیندا رابطه واردر.

ترومنین خارجی سیاستی اتحاد جماهیر شوروی‌یه سخت گیرلیکدن، و بوگونده فعله و کارگرلره سیخیشتیرلیق و محدودیت توره‌تمکدر و ضمنا معلوم اولور که ایندی آمریکادا بعضی‌لرین طرفیندن سعی ایدیلیر که اتحاد ثلاثه مناسبتی اولسون بیلاره کارگرلرین اتحادینی سیندیرسینلار چون مادامیکه کارگرلر متحددرلر، اوچنجی جهان محاربه‌سی سئکتن وقوع تاپسین.

سید ضیاء الدینین محاکمه‌سی

دهلی ـ طهراندان آلینان خبره گوره اراده ملی حزبینین لیدری سید ضیاءالدین دن بوگون استنطاق عمله گلدی.

سرهنك زنگنه و نوربخش طهراندا

بوگون سرهنك زنگنه و نوربخش طهرانا وارد اولوب و باشگاه افسراندا توقیف اولندیلار.

چکوسلواکیادا یئنی دولتین تشکیلی

چکوسلواکیادا جمهور رئیسی مستر بنش کمونیست حزبینین رئیسیندن تقاضا ایدیب که تازه دولتی تشکیل ویرسین.

انتشارات و تبلیغات اداره‌سینین اعلامیه‌سی

طهران ـ انتشارات و تبلیغات اداره‌سی طرفیندن صادر اولان اعلامیه‌ده اشعار اولونور اخیرا بعضی روزنامه‌لرده دولتین باشلادیغی اصلاحاتی بعضی فرقه‌لرین مرامنامه‌سینین اجراسینا و یا بعضی وزرانین اعمالینا نسبت ویریلیر ولی بو اصلاحات فقط شخص جناب قوام السلطنه‌نین همتی نتیجه‌سیندر و بو دستورات ماهین آخیرین موقع اجرایه قویولدان چیخارتدر.

ایش و بیمه قانونی

جناب قوام السلطنه طرفیندن دستور ویریلیب کارگرلرین و سوپورگه چیلرین وضعیتینه رسیدگی ایتمکدن اوتری طهران بلدیه‌سینده بیر کمیسیون آقای ... نین تحت ریاستینده تشکیل تاپوب ایش و بیمه قانونینی اجرایه قویسونلار.

ایتالیادا انتخابات

بوگون ایتالیادا رای آلماغا باشلانمیش و بو انتخابات ایتالیانین نوع حکومت و موسسان مجلسینی تعیین ایتمکدن اوتری در.

اسپانیا حکومتینین باره‌سینده

ترکیه ـ تحقیق کمیته‌سی اسپانیا حکومتینه راجع نوز گزارشینی بیرلشمش ملتلر تشکیلاتینا وئریب و بو راپورتدا ذکر اولوب که

بقیه‌سی ۲نجی صحیفه‌ده

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تبریز شهر کمیته‌سینین صدر معاونی آقای میر رحیم ولائی

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین تبریز شهر تشکیلاتینین هر جهتجه فعالیت و ترقیسی لی نظره آلاراق اولوت کمیته‌سینی و مخصوصاً جوان تشکیلات کادروسی آقای میر رحیم ولائی همین بله‌نوم جلسه‌سی طرفیندن تقدیر اولونماقلا برابر تبریز شهر تشکیلاتی ستارخان پرچمیله للطیف اولونور.

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ۹ـ۱۰ـ۱۱ خرداد ۱۳۲۵ تاریخلی عمومی جلسه‌نین چیخاردیغی قرارین ۶ نجی ماده‌سی

تبریزین محتشم تاریخیندن بیر یاپراق

یا بیر حزین مقایسه تاریخیه

طوبال امیر تیمورین ظالم و یا عادل، پیس و یا یاخشی اولدیغینی دیب یازماق نیتینده دگلم مقصدیم اوکیمی ظالم و ستمکار بیرپادشاه حین ائلینده تبریزین نه حالدا ونه رشتیده اولدیغینی و نه کیمی دنیانین ان مشهور شهرلریندن سایلدیغینی آوروپا سیاحلارینین دیلیندن نقل ایتمك ایستیرم.

امیر تیمور ۷۳۶ نجی ایلده تورکستاندا کش شهرینده دوغولمشدی. بوتون تورکستان، قیچاق، ایران، عراق، موغولستان، آنادولی، هندوستان و بعضی شرق

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

آقای شبستری شبسترده

چهارشنبه گونی ۸ ر ۳ ر ۲۵ تاریخده تبریزدن ۶۰ کیلو متراق بیر مسافه‌ده اولان بو کیچیک شهر شبسترده بویوک‌ کیچیک قدر بویوک بیر ساویج وار ایدی. حلو خوشحال نظره گیردی چونکه حرمتلی گوزلی مجلس رئیسی آقای شبستری‌نی اوز ایچلرینده گوروردیلر.

آخشام ساعت بشده شبسترین بخشدارلیق عمارتی قابغیندا که آقای شبستری‌نین ورودی مناسبتیله بویوک بیر میتینگ وار ایدی انسان سیلی هر طرفدن میتینگ محلنه آخیردی. چون آقای شبستری‌نین شبستره ورودی عقابتی ایدی شبسترین اطراف کندلیلرینین خبری یوخیدی و ایلالار ازدحام داها آرتیق اولاجاغیدی.

اول متعدد اشخاص طرفیندن نطقلر اوخوندی. عدلیه وزیری معاونی آقای اعتمادی جالب توجه بیر نطق ایدیب اوز نطقنده آذربایجان خلقینین ایران تاریخینده ایران آزادلیغنا اولان تاریخی خدمتلریندن و قهرمانلقلاریندان بحث ایتدیلر.

سونرا آقای شبستری اوزلرینه مخصوص اولان ملایم و شیرین بیانیله اوز مهم نطقلرینی باشلادیلار:

اول آذربایجانین بوسون تهضتینده فرقه‌میزین عهده‌سینه آلدیغی و یاخشی لیقلا ایفا ایتدیگی مهم وظیفه‌سیندن بحث ایتدیلر که فرقه‌میز مثلا اوز صحیح و دوزگون رهبرلیگی سایه‌سنده آنادیلی و ملی شعاریمزی احیاء ایتدی. و بیزیم هدفلریمزی اساس دوتاراق فرقه‌نین مرامنامه‌سینی وجوده گیردی. و سونرادا عمل مرحله‌سینده بیربه‌بیر اونلاری حیاته گچیردی. بوگون فرقه‌میزین فداکارلیقلاری و سونسیز فعالیتلری نتیجه‌سینده درکه خلقیمز مترقی، آزاد و آسوده یاشاییر.

سونرا بو آز زمان ظرفینده آنادیلمیزی توسعه‌سی ایچون گوتوروان سرعتلی قدملره اشاره ایدیب بویوردیلار که آنادیلمیزین آچلیشی و آنادیلینده یازیب اوخوماق فرقه‌میزی اصول سیاستیندن سایلیر. بو مرکزی حکومتین ارتجاعی سیاستلرینین و دیکتاتورلق دوره‌سینین شوم و خائنانه حرکتلرینین عکس العملی نتیجه‌سیدر که مدرسه‌لرده اوز دیلمیزده یازیب اوخوماغی منع ایتمکله بو ملتی بوغماق و اونون ملیتینی و ملی خصوصیاتینی آرادان آپارماق ایسته‌ییردیلر. بو، یعنی باشیندا اوخوماق ایچون بیر اشکنجه ایدی که، مدرسه‌یه وارد اولدیغی گون، اونا مسوه اوگره‌دیله‌جاغی یرینه داغ آبه دیلیندن و باغیره یازیق اوشاق اوندان هیچ بیر شی آنلا یلمه‌مسین. بوندان بویانا که مدرسه‌لرده تحصیلاتیمیز آذربایجان دیلینده‌دیر. اوشاقلاریمیز و جوانلاریمیز علم، ادب، فن و صنعت ساحه‌سینده بویوک ترقیاته نائل اولاجاقلار. بو بیر مشروع حقدر که بیز اوز دیلمیزده دانیشیب یازیب اوخوماق نتیجه‌ده من هرگاه بورادا دارمی دانیشا ایدیم ممکن ایدی سیزلردن چوخی منیم مقصودیمی یاخشی دوشونه بیلمیه‌جک ایدی. حالبوکه رضاشاه دوره‌سینده بو دیلده یازیب اوخوماق چوخ بویوک قدغن ایدیلمیش ایدی. بو دیلده نشریات، مطبوعات کتاب یازماق و اوخوماق و یرمک ممنوع‌یدی و بو دیلی ایران داخلینده ترویج ایدنلر ایچون مخصوص

مقررات وضع ایدیب و آغیر جزالار تعیین ایتمیشدیلر.

بیرده بونی بیلمک لازمدر که بیزیم فرقه میزده طبقاتی مبارزه یوخدر، بیزیم‌که بیز بوتون صنف‌لریز و بوتون طبقه‌لرین خوشبختلیگینی ایسته‌ییریز. بیز متحد، صمیمی ملی بیر جبهه‌ده اوز ملتیمیزی و آزادلیغیمیزی حفظ ایتمه‌لی‌ییک. بوگون ملتیمیزین اکثریتینی اکینچی‌لر و کندلیلر تشکیل ویریرلر. اونلار بیزیم اجتماعیمیزین رکنی درلر. بو رکن بو پایه متزلزل اولورسه؛ اجتماعیمیزین بوتون‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌‌ مسی سارسیلار. آیری صنفلر و یوخاری طبقه‌لر بو پایه‌نین اوستینه اوردولوبدر. بو پایه متزلزل اولورسا او بیری صنفلرده داها آیاغدا دورا بیلمزلر و تیز ییخیلارلار. اکینچیلر و کندلیلری محو ایدن فقر، فلاکت، یوخسوللق، ناخوشلق اونلاری دا تحدید ایدر. بونا بناء درکه فرقه‌میز و ملی حکومتیمیز کندلیلرین وضعیتینین اصلاحیتنی اساس اصلاحاتدان سایر. کندلیلرین وضعیتی دوزلتمک بوتون خلقین خیری و حلو طبقه‌لرین منفعتیندر.

بیر شئی داها وار ایسه آذربایجان خلقی عین حالده که قهرمان و شجاع بیر ملتدر صلحجو و صلحپروردر. آذربایجانی‌نین صلحجولیغی و فرقه‌میزین لیاقت و مهارتی یوخسن تدبیری اولماسا ایدی آذر انقلابی چوخ قانلی بیر انقلاب اولاجاقیدی. نیه‌که بو آخر مرحله‌ده اوز صلحپرورلیگینی نشان ویریب ایرانین مرکزی حکومتیله سازش ایتمک قصدیله اوز نماینده‌لرینی تهرانا گوندردی. و بونده نه قدر که اونون وطنینین آزادلیغی خطرده دگل و اونون آزادلیغینا تجاوز اولونماییب اوز مترقی و آزاد حیاتینه ادامه ویرمک و ملی آزادلیغی اخلال اولونماماق شرطیله صلح و مسالمت یولیندان کناره چیخمایاجاقدیر.

چونکه بیز ایسته‌ییریک که بوتون ایران خلقیله قارداشلق رابطه‌مز اولسون.

یاشاسین صلحجو و صلحپرور اولان قهرمان شجاع خلقیمیز.

میتینگ ساعت سگزده هلهلی هورا و آلقیشلارلا تماملاندی.

میتینگ محلندن آیریلدیقدا هرکسین چهره‌سینده شادلیق، سروشح و ممنونیت علامتی گورونوردی.

گورونوردی که شبسترلیلر اوز عزیز رهبرینی اوز آرالارینده گوردیکلریندن آرتیق ممنوندیرلار هرکس اوز بتاش سیماسی ایله بونی دیمک ایسته ییردی که ای بیزیم عزیز رهبریمیز چیچکلی سنین بو اودلار و آلاولار یوردی اولان مقدس وطنیمیزین آزادلیغی یولوندا متحمل اولدیغین زحمتلر و ایتدیگین خدمتلری اونوتمایاجاقدیر. سنین آزادلیق یولوندا ایتدیگین فداکارلیقلار لیزیل خط ایله خالق تاریخیمیزین صفحه‌سینده ثبت و ضبط ایدیله‌جکدر.

تکدیگین آزادلیق آغاجی بو گون‌ده ریشه سالدیقجه و ثمر ویردیکجه سنین محبتین‌ده بیزیم قلبلر بمیزده آرتیق کوک سالاجاق و ابدی اولاراق یاشایاجاقدیر.

ساعت سگز یاریمدا آقای شبستری شبسترین ولایتی قومیته‌سینه تشریف آپاریب اورانین ایشلرینه رسیدگیلک ایله‌دیلر.

پنجشنبه گونی ۹ ر ۳ ر ۲۵ ساعت اون بیرده‌ک بخشدارلیق عمارتینده هر صنفدن گوروش ایدیلر حضورلارینا قبول ایدیب اونلارلا صمیمانه صحبت ایدیردی.

ساعت اون بیرده شبسترین هشال جهتینده اولان «گلشن» قبرستانینه تشریف آپاریب شیخ محمود شبستری‌نین مرقد مطهرینی زیارت ایتدیلر. اورادان‌دا شبستری اوغلانلار مدرسه‌سی اولان «گلشن‌راز» مدرسه‌سینه تشریف آپاردیلار. حین ورودده آقای شبستری مدرسه جهتینده محصللر و معلم‌لر طرفیندن استقبال اولوندی. آلتینجی کلاس شاگردلریندن بیریسی او حالدا کیچیک بیر مخلوص گلشنی و خیر مقدم خطابه‌سی اوخودی که بو ایکی بینی جالب توجه ایدی.

گل ایله لاله‌نین ارموسی بهارا اولان سارفین چیچگی باغ حیثه خنداندر عزیز رهبرمین ایتدیگی تعقدن بو گلشنیم، بو باغیم رهنمباغ شو انقدر

سونرا شاگردلر طرفیندن آقای شبستری‌یه دسته گللر تقدیم اولوندی و آذربایجان سرودی اوخوندی.

سونرا آقای شبستری کلاسلارا تشریف آپاریب و بیر بیر کلاسلارا باش چکیب محصللردن بیر پارا سئوالات ایدیب و یاخشی جوابلار آلدیلار و گون اورته‌دان یاریم ساعت گیچدن چوخ ممنون و مسرور بیر حالدا مدرسه‌نی ترک ایتدیلر.

ساعت دورت گوندن اورتادان سونرا شبسترین ۱۲ کیلومترلیگینده اولان خامنه قصبه‌سینه حرکت ایدیب و اورادان داریان کندینه گیدیب و ساعت سگگز یاریمدا دوباره شبستره قاییتدیلار. آقای شبستری خامنه‌نین و داریانین فرقه تشکیلاتینی چوخ منظم و دوزگون اونلاردا عالی بیر صمیمیت و وفاق روحی گوردیگی ایچون چوخ مسرور و ممنون ایدیلر.

آقای شبستری جمعه گونی ۱۰ ر ۳ ر ۲۵ ده صحر ساعت ۹ میرالار یندا جوانلار تشکیلاتی محلی قومیته‌سینه تشریف آپاریب اورانین تشکیلاتینین منظملیگیندن و افرادینین علاقه‌مندلیگیندن چوخ ممنون و محظوظ اولوب و بو بارده‌ده اوز مسرتینی بیلدیردی.

سونرا جوانلار تشکیلاتی عملارینین حیطینده خاطره و یادبود اوچون ایله حاضرلریندن عکس آلیندی.

ساعت ایکی یاریم گون اورتادان گیچدن اترافین مرکزی توجه طرف حرکت ایتدیلر.

مدنیه گلگون

وطن اوغلونا..!

سئوگیلیم! سینه‌له فکره دالدیغیم
آیریلیق زمانی ییل یادیمدادر
گل کیمی گلشنده تنها قالدیغیم
بلبلین فغانی ییل یادیمدادر

§§§

یادیندامی، دیدیم: آرزولاریم وار!
سن دیدین غم بتمه گلر ایله گون
سن اوزاق اولارسان غصه‌دن ای یار!
گورلرسن داغیلار دردلرین بوتون

§§§

دیدین: کدرلنمه، سنین ایلین وار
قلبیمه بیر داغ اولدی سوزلرین
دیدین اوز وطنین دوغما دیلین وار
باخدی، گولومسه‌دی منه گوزلرین

§§§

سن مژده گتیردین بیر سحر منه
سوینه‌دین گوزه‌ل‌قیز گوزلرین آیدین
سعادت گونشی دوغدی وطنه
هر طرف اولدی باخ! گون کیمی آیدین

§§§

دیدین وطن گولور، سنده گل آی قیز!
بهارین لاله‌سی الینده گولسون
ایندی همدمین وارده گیل سن یالقیز
بیر زمان باغلانمیش دیلینده گولسون!

§§§

داها آغلامیرام، گولورم هر آن
سئوگیلیم! نگاران قالماسین منده‌ن
من وطنین قیزی، سنده اوغلوسان
قورویاخ وطنی آزغین دشمندن

وطنین اوغلودا، قیزی‌دا گرک
وطنین امرینه اولسونلار حاضر!
بودر اورکیمده یگانه دیلک
بو نوگنول دیر، قلمیم یازیر.

---

۱۲ نجی عصرلرده آذربایجان

-۳-

خرسانلیلین قبول ایدیلدیگی یئرلرده یزانس تاثیرینین ترکمه‌سینی بی آلان الیفبانی یارادیلماسینی و یازلی ادبیاتین انکشافینی دانمیش ایدیه‌ربلک. آران دیلینده اولان بو ادبیاتین هیچ بیر نمونه‌سی بیزه قدر گلیب چاتمامیشدیر. هله ۷ نجی عصرده آذربایجاندا مستقل آلبان دولتینین یاراتماسی ایله یوکسلن مدنیت عرب استیلاسینا قدر انکشاف ایده‌رک گلیبدی. عرب استیلاسیندان اولکی آذربایجان مدنیتینین بعضی یادگارلاری ارمنی تاریخچیلرینین اثرلرینده محافظه ایدیلمیشدی. ۷ نجی عصرده یاشامیش داوداوین (داوودین) یشینجی ایللرده یازمیش اولدوغی مشهور مرثیه یادگارلار اندی. داوداوین یازمیش اولدوغی بو مرثیه آذربایجانین وطن‌پرور حکمداری جوانشیره حصر ایدیلمیشدی. یوکسک اسلوبدا یازیلمیش دورن بیر ادبی اثر املا یازیلمیش بو قصیده مرثیه مولفینین داها بیر چوخ بدیعی اثرلر یازمیش اولدوغنا احتمال ایتمک اولار. داوداوین اثری ۷ نجی عصرده عرب استیلاچیلارینا و ساسانی غصب کارلارینا اوزون مدت مقاومت گوسترمش، آذربایجان خلقین استقلالیتی قورویان تالانلی سرکرده جوانشیرین قهرمانلقلارینا حصر ایدیلمیشدی. خیانت نتیجه‌سینده اولدورولموش اولایگیت سرکرده‌نین تابوتین اوتونده اوخودوغی مرثیه‌ده او، بویوک بیر وطن‌پرور کیمی خلقین دردینی، کدرینی افاده ایتمیشدر:

منیم شرق اولکه‌سی بورودو کدر،
یایلمیش جهانه بو قارا خبر.
قوی الالر اینچیسین سیمی منیم،
سیبه سس وریب آغی دیسلر!
ساکت جانیمیز ماتم‌له دولدو،
یزه سوقونچولار ساقط اولدو؛
منیز [illegible] یوک گوکدن،
[illegible] شامی سارالدی، سولدو!

داوداوین بو مصراع‌لاردا قوچاق سرکرده عاقلی دولت خادمی اولان جوانشیرین اولومی‌نی عموم خلق کدری کیمی قیت ایدیر. اثرده سرکرده‌نین مرد صفتلرینی ترنم ایدیر:

جسور دور، سانکی بیر جیلی اسلان
سو ساردی اوتونده، دشمن هر زمان
باشچیلار، ایشغالار تابع در اونا
سونسوز محبتدن، همه قورخودان!

۞۞۞

شهرتی چاتمیشدر اوزاق الکلره
آدی یاییلمیشدر بوتون هر یئره
دنیا حیرت ایله احسن دی ییردی
اونداکی ذکایه، عطیه، هنره.

۞۞۞

ایتدی دنیادا یزه حکمدار.
امرنه تابعدور داغلار، داغلار.
تسلم رام ایتدی بویوک جوانشیر
دنیادا نه قدر استیلاچی وار.

۞۞۞

غرور دون ملومدور بوتون جهانه
مین یارا ووراردی عاصی دشمانا
نه اولدی گونشیمز آزی یولونو؟
قولارین ایولادی ال آچدی سانا؟

◈

بویوک سرکرده‌نین خلق ایچرسینده کی شهرت و نفوذ و حرمتی ترنم ایتدیگدن سونرا شاعر درین بیر غضب و نفرت حسی ایله جوشور خلقین قلبیندن قوپان فریادی عکس ایتدیریر. بیز بورادا خلق نفرتینین عالی بیر نمونه‌سینی گوروروک:

اونا قیمیش اولان ملعون بد نیت
اوده ویریلمیش اولان عذاب، اذیت،
گوروم مین لنت گلسین، او خائن
گزسین قابیل کیمی اولملسین راحت

۞۞۞

قارا تیکان باس‌سین اونون یولونو.
بایقوشلار بورووسیلر ساغ و سولونو.
دوزلرده قارغالار قونسون باشینا.
یرتیجی حیوانلار ایزله‌سین اونو.

۞۞۞

فرقه حیاتیندان

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی‌نین تبریز شهر کومیته‌سینین ۷ نجی حوزه‌سینین ۵۲ حوزه سینده ۱۸۰۰ نفره قدر عضوی واردر .

حوزه‌ده آچیلان اوچ سوادسیز لیق کلاسیندا ۲۵۰ نفره قدر فرقه عضوی کیشی و قادین گونده ایکی ساعت درس کئچیرمک ایله سوادسیزلیقلارینی لغو ائتمکده دیرلر . بو حوزه‌ده فرقه عضولریندن میرزه یوسف شاملی و محمدعلی زاده و باشقالاری افتخاری اولاراق سوادسیز فرقه عضولرینه درس ویریرلر . بونلارین یاخشی درس ویرمه لری نتیجه‌سی اولاراق بیر آز مدتده سوادسیز فرقه عضولریندن ۲۵ نفری ایندی یاخشی اوخویوب یازماغی اوگره‌نمیشلر .

عین زماندا حوزه‌نین بوتون حوزه لرینده آذربایجان روزنامه سینین باش مقاله لری ، فرقه نین مرامنامه‌سی و نظامنامه سیندن درس کئچیریرلر .

بوندان باشقا حوزه‌ده تازه بیر قرائتخانه تأسیس ایدیلمیشدیر که بو یاخین گونلرده رسمی صورتده آچیلاجاقدیر. هابئله حوزه‌ده هفته‌ده بیر دفعه « آزادلیق مشعلی » آدیندا دیوار روزنامه‌سی چیخاریلادیر .

حوزه طرفیندن تشکیل اولونان تبلیغات درنگینده اشتراک ایدن فرقه عضولریندن آقای عادلیان ، آقای قربانعلی پرش ، آقای سرتیبان خانم کاتش ، خانم اصفاقی و باشقالاری افتخاری اولاراق حوزه‌نین نوبتی حوزه جلسه‌لرینده حاضر اولوب فرقه عضولری آراسیندا تبلیغات ایشلری ایله مشغول اولورلار .

بونا گوره‌دیر که حوزه‌نین بوتون حوزه‌لرینده فرقه عضولری گوندلیک سیاسی و اجتماعی مسئله لرایله یاخیندان تانیش اولورلار .

حوزه‌ده خردادین بیریندن ۸ نه‌قدر فرقه سیراسینا ۱۵۰ نفره قدر تازه عضو قبول ایدیلمیشدیر .

بو حوزه‌ده فرقه نین مرامنامه و نظامنامه سینه یاخشی رعایت ایدیلدیگیندن عضولیک حقی مرتب ییغیلماقدادر فرقه عضولرینین روحیه لرینی داها دا ... ایتدیرمک ایچون حوزه ده بویاخین گونلرده تازه بیر موسیقی درنگی داخلی تشکیل ایدیله‌جکدر .

فقط ایتمک لازمدیر که حوزه نین صدری آقای دوکتور هشترودی نین صدر معاونی آقای صمد زاده نین و فعال عضولردن آقای عمران موزه شوری‌نین تشبثی ایله حوزه ایچون غفلت باجیلاری حاضرلاماق مقصدیله فروردین آیینین ۲۹ نداان ۳۲ نفر قادین دان عبارت اوچ آیلیق بیر کورس آچیلمیشدیر .

بو کورسدا اوخویان قادینلارا یارا باغلاماق و طبی ایشلره عائد اولان باشقا ایشلردن درس ویریلمکده در . بو کورسدا اوخویان قادینلارا هفته‌ده ایکی دفعه اولاراق ایکی ساعت درس ویریلیر غفلت باجیلا رینا لازم اولان بوتون پالتارلار حوزه طرفیندن تهیه ایدیلمیشدیر.

عمومیتله کورسدا آپاریلان عملیاتلارا لازم اولان بوتون دوا جات و باشقا لوازمات کورسدا افتخاری صورتده درس ویرن آقای عمران طرفیندن ویریلمیشدیر .

او بو ایش ایچون بو گونه‌قدر ۱۰۰ تومندن آرتیق خرج ایتمیشدیر کورس آچیلاندان ایندییه قدر بیرو غرام اوزره غفلت باجیلارینا سگر طبی درس ویرلیب شهر کومیته‌سینین صدری معاونی آقای ولائی نین اشتراکیله اول امتحانلاری اولموشدور ایندی بو کورسدا اوخویان قادینلار ایشلرینده اولدوقجا بویوک جدیت گوسته‌ریب آپاریلان بوتون عملیا تلاری و ویریلان درسلری چوخ یاخشی منیمسه‌ییشلر بو اوتاگوره در که اوتیشلارداکیشیلر کیمی اوز دوغما یوردلارینا اولان محبتلر ینی بیر داها ثبوت ایدرک وطنداشلیق بورجلارینی ایفاء ایدیرلر عمومیتله کورسا رهبرلیک ایدن آقای عمران اوز بیلیگینی و الیندن گلن کومکی دیمک اولار که بویولدا اسیرگه‌مه میشدر .

تبریز شهر کومیته‌سینین بوتون حوزه‌لری ۷ نجی حوزه‌نین ایش تجربه‌لرینی تیز لیکله اویره‌نه‌رک فرقه حیاتیندا جدی دونوش یاراتما لیدیرلار ۷ نجی حوزه هله بونلارلا کفایتلنمه‌ییب فرقه نین گوندلیک طلبلرینی حیاته کئچیرمکده بوندان سونرا داها جدی فعالیت گوسترمه جکدر

غلام موسی زاده

سراب اهالیسی طرفیندن فدائیلره ویریلن هدیه‌لر

کرم پورخلیل ۵۰۰ ریال
عبدالرحمن لوبی ۲۵۰ «
اسکندرخان سرالی ۳۰۰ «
ابوالفضل زینال اوغلی ۵۰ «
خان بابا اقبال ۵۰۰ «
عنایت خیرالله ۲۰ «
حوزه خاتون آباد ۵۰۰ «
حوزه امجران ۲۵۰ «
سرانس ۳۰۰ «
کبیک آباد ۴۰۰ «
هورمس ۳۰۰ «
مرده‌لی ۵۰ «
حسن آقا آخوندزاده ۲۵۰ «
حاجی عظیم فرهادی ۲۵۰ «
علی اصغر زینال زاده ۱۰۰ «
اژدر خرازی ۵۰ «
فخرالدین مهاجری ۵۰ «
میرمحمد نادری ۵۰ «
میر ابراهیم آرامی ۵۰ «
احمد معنی ۱۰۰ «
حوزه اردها ۵۰۰ «
میر اژدر صادق نام ۱۰۰ «
ابوالفتح نصیری ۱۰۰ «
حبیب زنجانی ۳۰ «
حاجی مصیب تاجر ۲۰ «
میرحسن سیدی ۲۰ «
میرزا علی اکبر کاشفی ۵۰ «
حاجی نوری ملک پور ۱۰۰ «
میر علی موسوی ۱۰ «
اسماعیل بک محمدزاده ۳۰ «
بابا بلوری ۴۰۰ ریال
خاتون آباد فدائیلار تشکیلاتی ۱۷۰ «
حاجی آقا هاتفی ۱۵۰ «
صدر آقا شفیعی ۴۰۰۰ «
برجعلی مرادی سراتر ۳۰۰ «
غلامعلی علی زاده ۴۰ «
حاجی جعفرقلی نجفی ۱۰۰ «
کرمیر حوزه‌سی ۵۰۰ ریال ۴ جفت جوراب
میر علی اسمعیل ۲۰۰ ریال
غلامحسین سلطانی ۲۰۰ ریال
خاتون آباد هدیه‌لری ۸۰ «
حوزه هوراق ۲۵۰ ریال
براکره حوزه‌سی ۵۰۰ ریال
براکره حاجی ۲۰۰ ریال ۴ جفت جوراب ۱ جفت علجک
حوزه عبدل آباد ۱۲۰ ریال ۱ جفت جوراب
حوزه سهراب ۱۰۰۰ ریال ۳ جفت جوراب
حاجی عبدالعلی علی زاده ۶۰ ریال
خلیل اظهری ۳۰ ریال
حوزه یاقانی ۲۱۰ «
حوزه اسه ...شان ۵۰۰ ریال

حوزه اسبگران ۲۵۰ «
« ینگجه ۵۰۰ «
« چیچکلو ۲۰۰ «
« قرق ۴۶۰ «
« آتا قیز ۵۵۰ ریال
« آقجه کند ۶۵۰ «
« بیجند ۱۰۰۰ «
« قیزیلجا ۲۲۰ «
« اسفروخان ۱۳۵۰ ریال ۳ جفت الجک ۴ جفت الجک
هیئت آکتورال رازلیق ۱۵۰ ریال
حوزه چلوش ۵۰۰ «
« سفرق ۵۰۰ ریال ۴ جفت جوراب
حوزه مرده‌ا ۱۰۰۰ ریال
حوزه ایکز ۴۸۵ ریال جوراب ۱ جفت
حوزه وزگاه ۲۴۵ ریال جوراب ۳ جفت
حوزه تکلدان ۳۴۵ ریال
عبدالرحمان سرونی جوراب ۴ جفت
حوزه هرس ۵۰۰ ریال
نوروالله سلطانی ۲۵۰ «
حوزه گلیدان ۳۴۰ « جوراب ۳ جفت
حوزه کادیجان ۳۰۰ ریال جوراب ۱۶ جفت الجک ۵ دانه
حوزه متقرطای ۲۰۰ ریال جوراب ۲۹ جفت الجک ۲ جفت
عزیز ساری قه جوراب ۴ جفت الجک ۲ جفت
حوزه آتلاغ ۷۵ ریال جوراب ۱ جفت
حوزه قارنا ۳۰۰ ریال
حوزه جیزدان ۴۰۰ «
شمس الله برزگری ۲۰ ریال
حوزه شیخ بسرحسین ۴۶ «
« آعیال ۱۰۰۰ «
« عسکر آباد جوراب ۲۰ جفت الجک ۵ جفت
حوزه میراکره سلطان ۷۰ ریال
« دمیرچی ۶۷۵ «
جوراب ۱۲ جفت الجک ۴ جفت شرف ۴ دانه
حوزه دیلمشاه ۳۰ ریال جوراب ۳ جفت

تشکر و اعتذار

محترم آقالارا که منیم آتام حاجی عادلیانین فوت اولماسی مناسبتیله لطفاً تشریف گتیریب و تسلیت ایدیلر اوز تشکرانمی تقدیم ایدیب و وقتین مساعد اولمادیغنا گوره باز دیدیمدن معذرت ایستیرم .

ق ۱۰۵ عادل عادلیان

شانلی آذربایجان

آذربایجانین بویوک شاعری اعتمادین اثری چاپدان چیخدی

اعلان

تبریزده‌کی سووت مکتبی ۱۹۴۷ر۱۹۴۶ نجی درس ایلی ایچون یئنی شاگردلر قبول ایدیر .

شاگردلرین قبولی (ایون) آیینین بیریندن (خردادین ۱۱ دن) باشلانیر .

مکتبه ۷ و ۸ یاشیندا قیزلار و اوغلانلار قبول اولونور قیزلار اوغلانلاردان آیری اوخویاجاقلار .

داخل اولماق ایسته‌ینلر مکتب مدیری آدینا عریضه ایله ایکی عدد عکسلرینی (۳ ر ۴ سانتیمترو) تقدیم ایتملیدیرلر عریضه‌لرینی تقدیم ایدرکن سجللرینیده یانلارینداگتیرملیدیرلر مکتبه داخل اولانلارین درس کتابلاری مجانی اولاراق تامین ایدیلیر . بو مکتبده تدریس دهخی مجانیدر .

یوخاری کلاسلارا اوزاق یرلردن گلن محصلارده معین قرائتله عمومی یاتاقخانه‌ده یر ویریلیر .

یوخاری کلاسلارا قبول امتحانلا در .

عریضه لر قبولی آوغوست آیینین بیرینه کیمی (مرداد آیینین ۱۰ نه قدر) دوام ایده‌جکدر .

عریضه گتیرنلر و مکتبه داخل اولماق ایچون هر نوع معلومات الده ایتمک ایستنلر هرگون سحر ساعت ۱۰ دان ساعت ۲ یه قدر مکتب اداره‌سینه مراجعت ایتملیدیرلر .

مکتبین عنوانی لله‌بت کوچه‌سی سووت مکتبی مدیریت

دقت !

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کیته‌سینین تبلیغات شعبه‌سینده خلقین استفاده‌سی ایچون بیر کتابخانه تأسیس اولماقدادر .

حرمتلی فرقه عضولریندن علاقه‌مند اولانلاردان خواهش اولونور که اوز کتاب هدیه‌لرینی تبلیغات کمیسیونینا اهدا ایدیب رسید آلسینلار . هدیه ویره‌نلرین آدلاری روزنامه‌ده درج اولیناجاقدر .

آبونه چیلریمزه !

اگر روزنامه‌لریمیز وقتینده چاتماسا اداره‌میزین دفترینه خبر ویرین .

آذربایجان مطبعه‌سی

اورخولی خاطره‌لر

ح . س

دیریلر مدفنی
یا
اجباری نظام وظیفه

-۹-

سرهنگین اطاقیندان ایکی اطاق اوباندا بیر قابونی آچیب و منه اشاره ایلیر که بویورون .

من بو شخصین بو قدر نجیب و آدام کیمی منیلن رفتار ایتمکیندن تعجب ایدیرم و اوره گیمده اونا نسبت بیر محبت بسله‌ییرم .

اوطاقا وارد اولدیقدا اونیم سحردن ایندییه قدر آج اولدیغمی آنلایر، اوز جیبیندن پول ویریر منه بیر آز پنیر چورک و بیردانا چای گتیریرلر .

من اونون بو محبتینی گوردیکده سحردن او وقته کیمی هوانین سویوقیندا قارانلیق زندانده یاتارسیز ، پالتوسیز ، تیتره‌دیگیمی اونا دیدیم ضمناً ، من اوز ایشیمین نه‌ایر اولدیغنی اوندان خبر آلدیم .

اونیم احوالیمی ایشیتدیکده ، یالتو ویتو ویریله‌جه گینی منه دیدی ، اما ایشیم نه‌ایدی و تکلیفیمین نه اولاجاقیندان بیر سوز دیمه‌دی .

من چای و چوره کیمی ییدیکدن سونرا بیر آزدا بیچ باشینه قیزیشیب ایاغا دوردوم که ، اوز یئریمه گیدیم .

او میزین باشیندان دوروب منیم یانیما گلدی و یواشجاسینا منه بله دیدی :

- اوغلوم هوشینی باشیا ییغ بیر پره ، هوازسان بدبخت اولارسان ، سحر چاغی سیندن سرهنگ توضیحات آلاجاق ، اوندان سونرا من سنین دیدیکلرینی ازار اغام ، اگر یازا قویماسان اشتاه‌نه زیرلیکده مرخص اولاجاقسان بو موقعده قابونی آچیب صاحب منصب کئشیکی چاغیریب و منه پتو و پالتو اماتا ورلمه‌گینی اونا دستور ویردی .

من صاحب منصب ایله و بیر نفرده تفنگلی سرباز دالیمزجا دوباره من اولکی منزلیمه گلیرم . اما اون دقیقه‌دن سونرا بیر نظامی توسطی ایله ۳ دانا پتو بیر دانا کهنه پالتو منه تحویل ویریلر .

حرکتیله دیه بیلرم که ، ۲۵ آی خدمتین مدتینده همان بیرنفر اونیفورمولی شخصدن سوای آیری بیر انسانیت طرفداری اولان شخصه اوردا راست گلمه‌دیم .

او قدر او گون گیجلیشیم که ، پالتو و پتولاری آلان کیمی پالتونی یره دوشویوب ، پتولاری دا اوستومه چکیب یاتیرام . اما مگر یوخی گلر ، تمام زندگانلیقیمین رشتلاری ، جانین آچی بردلاری ایله برابر گوزیمده مجسم اولور . آخرده ده بو گونکی سانحه منی دوغرودانا عاجزلشدیریب جناب سروانین لطفی ! سرهنگین سیلی‌سی ، اونیفورمولی شخصین محبتی بیر - بیر حساب لاییرام . هنوز نتیجه بو ایشلردن آلایلمیرم تقدیر آیق قالدیقیمدان خبریم یوخدور ، اما گوزیمی آچدیقدا سبحین ایشیقینی قابونین بالاجا چادلاقیندان آنلاییرام .

ﷺ

ایاغا دوروردم او ، بالاجا یردن ایشیگه باخیرام ، قراول تفنگیه تکیه ویریب قابونین قاباقیندا دورویدی .

- آی همقطار، اجازه ویریرسن من بیر ایشیگه چیخیم ال اوزومی یویوم ؟

- یوخ صبر ایله وکیل قراولی چاغیریم ، اوندان سونرا .

۳ نفر نظامی الرینده تفنگ حیطه‌ده کشیک ویریرلر ، من ال - اوزومی یویووب تازادان او ، یولایا گیرمیشم .

ساعت ۹ - دا منی ایسته‌دیلر ، بنده همان اوله‌کی تشریفاتیله یوخاری چیخدیقدان سونرا ، اولجه او ، اونیفورمولی شخصین یانینا آپاردیلار . اورادا منه بیر آز چورک ، بیر دانا چای گتیردیلر ، او منه دیدی : - هیچ قورخما اگر دوغرودانا بیر ایش گورمیسن دوزونی دیگینن من اونون منه نسبت بو مرحمتیندن تشکر ایتدیکیم حالدا اوز تقصیر سیزلیکیمی ده اونا دیدیم . نهایت اونی اوزیله برابر جناب سرهنگین اوطاقینا آپاردی .

اوطاقدا بو گون وضعیت بیر آیری جور ایدی .

یوخاری باشدا جناب سرهنگ اوز میزینین دالیسیندا اگلشیب اونون ساغ طرفینده ایکی نفر بیری (نائب سرهنگ) بیریده سرگرد ، سول طرفینده ده بیر نفر سروان ایله ، ستوان یکم اوتوروبدیلار .

بیز قاپودان وارد اولدیقدا هامو صاحب منصبلر گوزلرینی منه تیکدیلر . منده خبردار حالیندا دوردوم .

جناب سرهنگ اوطاقین وسطینده اولان صندلی‌نی منه نشان ویریب اوتور یره دیدی . اما منیم یانیمدا اولان شخص ستقیما اوطاقین آشاغی طرفینده کی میزین دالیسیندا اگلشدی .

نمره ۲۱۶ ایکینجی دوره — آذربایجان — ۴ ژوئن ۱۹۴۶

تبریزین محتشم تاریخیندن بیر یارپاق

اول صفحه‌دن قالیر

مملکتلرینی فتح و استیلا ایتمش و باشقین طرفده اونون آذربایجانی قارداشی ده گمه‌دن بیر قالماشدی.

تاریخلرده ظلم و سیتمله یاد ایدیلن و اونلاردان قورخونج مشهور فاتحلر اولدیغی کیمی مشهور اسکندر کبیر و چنگیز خان و اونلارین آدلی تیمورین پایه سینه چاتمادیغی شبهه سیزدیر. اسکندر و چنگیز آدلاری یادلارا گتیریلمه‌ییب ایدیلر. لاتیمور نادرشاه کیمی توز قیلینجی نین سایه سینده آسیانین بیوک بیر قسمتینی تسخیر ایتمیشدیر. بوتون تاریخلرده سو هجومنده بیر فتح قد ایدیلمه‌میشدیر. بونا بیر مقتدر پادشاه زمانیندا آذربایجانین پای تختی نه حالدا ایدی؟ او کیمی جبار، ظالم، مقتدر و دنیانی تیترده‌ن پادشاهین عصرینده کی تبریز ایله بوگونکی مرتجعلرین پاروسیله شهد آلانمیش بیچاره و مظلوم ایران مثنیه هیچ بیردن ایله کوکلشمسی (شل آنه) و ارباب کسیان تریاکی و گوپود رضاخان و او حیوانی تورلری ایچون بورده زوپ اونون منحوس و قراداق کولکه سینده تورلرینه پارک، املاک و مقیملار تدارک ایدن و دنیانین ان مطیع و مظلوم خلقی ساییلان ایران جماعتینی تورلرینه قول ایتمکدن توتری اوتی خوخوجی دوزلدیب اوتا قدر ده تحقیرلی ویرمیشدی (رضاشاه کبیر) ده ییلمیش سچه یازان آنچالارین زمانیندا کی تبریزی مقایسه ایده‌ک. تهران پارک تهرلرینین بیر آذربایجانلیلارا نه قدر عاره احتیاجلیلار ایتمیشدیر به وجدان لار سیزلار.

بوگون تهراندا شکرلر اولسون که جرحلی با وجدان و آزادلیق سوومن سالار و روزنامه یازانلار یئنه واردیر. اما بیزیم آدلیلیمیز ده بیر شئی واردیر دیرلر که:

«آغلامیان اوشاقا سوت ویرمزلر» یعنی اگر بیز قوزو قلمیز و جانیمیزلا حقیمیزی استه‌میب آلماساق بیزه بوگون کیمی آغلا، اهمیت ویرمزلر ایدی.

تاریخلرده افتخارلی آد آلان آذربایجانین رشید و شرافتلی خلقی نین نتیجه و نه سببه گوره بو قدر ظلمه و حقسیزلیقلارا تحمل ایتمه‌یه مجبور اولمالی اولوب؟ بو ممکن دگیلدیر.

اما بونین جوابی چوخ ساده‌دیر.

آذربایجانین داخلی مرتجعلری و فارس (شوونیستلری) نین تفتیش و تحمیلی نتیجه سینده آذربایجانلیلار بو قانونسیزلیقلاری اعمال ایتمکدن او قدر ظلمه و حقسیزلیقلارا بوگون اکثریت عرصه‌لرده باخشی وضعیت بیر مثل واردیر:

«من عرف نفسه فقد عرف ربه» یعنی هر کس اوزونو تانیرسا اینه بیلکه الهینی تانیمیش‌دیر.

بو او دیمکدیر کی بیر فرد اوزونو، اوز شخصیتینی و کیم اولدیغینی بیلیب تانیرسا دنیانین تمام پیس اخلاق و آدلاریندان اوزونو حفظ ایدیر و اوزوندن اوتوری جامعه‌ده بیر شخصیت، بیر مقام صاحبی اولار. ملتلرده‌ده بو جوردور. بیر ملت، بیر قوم اگر اوزونون کیم اولدیغینی بیلسه و اوز تاریخینی، اجدادینی و دیلینی یادیندان چیخارماسا او زمان اونون هرلارینی وارلیغینی تانیار. اونلار اینیندا قالیب‌سیز اولار اوزلرینی.

مهمل تاپدیغیندان توتگیله قول منبالله قالت، حقارت و مسکنتله یاشار نتیجه‌که دوننه کیمی یعنی (۲۱ آذره) قدر بیر اویغونجابدیق.

-§-§-§-

هجرتین ۸۰۶ ـ نجی ایلینده اسپانیا پادشاهی اوچنجی هانری اوز وزیرینی (قلاویخو) نی امیر تیمورون پای تختینه قرستمیب ایدیب گوندرمیشدی. (قلاویخو) آ دولی یولیله گلیب آذربایجان و خراساندان کچیب امیر تیمورون پای تختی اولان سمرقند شهرینه گیدیب اوردا تیمور ایله گوروشمکدن سونرا یئنه گیندیگی یول ایله گیری دونوب ۸۰۷ نجی ایلده ایکینجی دفعه تبریزه وارد اولدی. تبریزده بیر مدت قالدیقدان سونرا تبریزدن اوره‌داسا همان گلدیگی آنا دولی یولیله عودت ایتدی.

(قلاویخو) بو ۳ ایل مسافرت و سیاحتی اثناسیندا کی گوردیگی مهم یئرلرین و حادثه‌لرین خاطره‌سینی (یادداشت) ایدیب اسپانیا دیلینده یازمیشدیر. سونرا اونون بو یادداشتلاری آوروپانین مهم دیللرینه ترجمه اولونموشدور. او یادداشتلاردان و سایر سیاحلارین تیمور دوره‌سینده کی تبریزین حقینده یازدیقلاریندان بیر نیچه سوز نمونه ده نه گوزلیکی خلقیمیزلا مقایسه ایتمک ایچون یازیلدی. بو اطلاعاتدان هر بیر وطن پرست آذربایجانلی قان آغلاماسا یئری واردیر.

اسلام مورخلری (ابن بطوطه، حمدالله مستوفی و جامع التواریخین صاحبی کیمی) تیمور زمانینداکی تبریزین آباد چیلیغی، تجارتی، ادبیاتی و عالملری خصوصیندا مفصل شرحلر یازمیشلاردیر. آوروپا سیاحلاریندان دا اونون آبادلیغی، بیوکلیگی، ثروتی و گوزللیگیندن اوز کتابلاریندا بیوک تعریفلر ایتمیشلردیر. مثلا مشهور سیاح ونیزلی مارکوپولو که ۶۶۹ داتبریزی گوروبدور اونی بیله تعریف ایدیر: «تبریز، گوزل و بیوک بیر شهردیر. اونون موقعیتی چوخ یاخشی‌دیر. بغداد، هندوستان و سایر ممالک خارجه‌نین تجارت مرکزی‌دیر» و (او) اوردوق احسان و قلمرده تبریزی گوروب بیله یازیر: «بو دیمک اولار که بو شهر تجارتدن اوتری دنیانین ان یاراق شهریدیر، ایسته‌دیگین هر جنس چوخ بولونور. بونو دیدیگیم گوزللیکی او درجه‌ده‌دیر که، بیر آدام گوره‌سه اینانا بیلمز. تبریزین بولی هسوابرینین دیدیکلرینه گوره، تبریزین مملکتین پادشاهینا ویردیگی مالیات، بوتون فرانسه‌نین اوز پادشاهینا ویردیگی مالیاتدان چوخ آرتیق ایدی».

امیر تیمور تبریزی آلاندان ۱۵ ایل سونرا (قلاویخو) تبریزه گلمیشدیر. تبریزی تیمور اشغال ایدن زمان، موغول زمانی کیمی بونده ده تبریز قتل، غارت و خراب اولماقدان بیر اندازه محفوظ قالمیشدی. تبریزی و آذربایجانی استیلا ایدن عرب، موغول و تاتار ملتلرینین هیچ بیریسی، عثمانلیلارین آذربایجاندا خصوصا تبریزده ایتدیکلری قتل، غارت و تخریباتین یوزده بیرینی ایتمه‌میشلردیر. آذربایجانین قدیم مدنیتینی و محتشم آبده‌لرینی اورتادان آپاران عثمانلیلار اولموشدور. خلاصه (قلاویخو) نقل ایدیر که، «تبریزده کاشی گیرشلرایله بنا اولونموش عالی و گوزل عمارتلری واردیر، هابله

تاریخی و گوزل موزائیق (کاشی گیرش) ایله بنا اولونموش طرزینده کی بیوک بنالاری زینت ایدیر میشلر. تبریزین بیوک قصرلاریندان بیریسی ده سلطان اویس جلایری‌نین یاپدیردیغی قصردیر. اوردا تقریبا ۲۰ مین اوطاقی واراندی. اورا یدا هر خزانه‌سی ده مقرنصات ایدی. تبریزده چوخ عالی مسجدلر، گوزل حماملار و چوخلی چشمه‌لر و آرخلار و هر محله ده بولاقلار واردیر که، یایدا خلقین سرابی اولماسی ایچون بوزلاری دولدورلار. شهرده بیر چوخ آلتین نیچه قولارا آبرلیب دیر. تبریزین حماملاری تمام دنیانین حماملاریندان یاخشی‌دیر. تبریز تجارت مرکزیدیر. جوربه جور متاعلر خصوصا ایپکلی پاموقلی پارچالار، تافته‌لار و جواهر آلات اوردا ساتیلیر حتی بعضی کاروانسالاردا عطریات، و حالم لرین بونگیله مخصوص شهرلار و اونلارین مشتریلری تبریزین خانملاری‌دیر. تبریزین نفوسینی (قلاویخو) ۲۰۰ مین خانواده تخمین ایدیر که تقریبا بیر میلیون آدام اولار و شاید بو مبالغه اولماسین چونکه فرانسه‌لی (شاردن) سیاحی صفویه زمانیندا تبریزین نفوسینی یاریم میلیوندان آرتیق دریدیگی یازیر. شهرین باغلاری نیچه دارو وطه دیرلر. (قلاویخو) سیاحتی اثناسینده گوردیگی شهرلرین مهملرینی بیریسینده آذربایجانین، زنجانین یاخشیلیغیندا اولان و ایندی ده اونون محتشم آبده‌لرینین خرابه‌لری اولماقدان گلیب گیدیلر. آذربایجانین قدیم عظمت و مدنیتینی آچیقجاسی بیر حال ایله آنلادان (سلطانیه) شهریدیر. اونون زمانیندا یعنی ۱۰۶ ده بیوک تجارت مرکزی ایمیش. هندوستاندان (سلطانیه) یه ادویه‌جات گتیرمک و اورادان ازواج ولایتلره آپارمیشلار و هابله گیلان، شاماخی و شیروان ایپکین عمومی آلیش ویریش محلی (سلطانیه) اولوب، سوریه، عثمانلی، شام، ژنوه و ونیزه اورادان آلیب آپارمیشلار. شیرازدان و خراساندان، ایپک و پاموقلی پارچالار، تافتار و سایر خام مواد او شهره مبادله‌دن توتورد گتیریرمیشلر. و زنجاندا ندا بیر چوخلی تعریف یازیلیبدیر.

خلاصه ۵۰۰ ایل بوندان قاباق کی تبریزین و آذربایجانین بوگون

دنیا خبرلری

اول صفحه‌دن قالیر

اسپانیانین صلح دنیا یه خطری وقدر اونا گوره لسیت هورلی طرفیندن نظامی اقدامات لزومی یوخدر. ولی چون اسپانیانین رژیمی فاشیستی بیر رژیم‌در و دنیا صلحینی تهدید ایدیر بونا گوره گرک تمام اعضای جامعه ملل اسپانیا ایله قطع رابطه ایتسینلر. ولی لهستان نماینده‌سی اسپانیایه قارشی نظامی قوه اعمال ایتمگی پیشنهاد ایدیب.

پاریس شهرینده

لندن ـ ایتالیا جونیدا پاریس شهرینده ایتالیا عدلیه وزیری کمونیستلر مجمعینده نطق ایتدیگی زمان اورایا بیر بمب آتیلیب ولی بیر آدایا صدمه وارد اولمامیشدیر.

هندوستان دمیر یول کارگرلری

لندن ـ هندوستاندا دمیر یول کارگرلر اتحادیه‌سی اطلاع ویریب که، اگر اونلارین مزدلری آرتیریلماسا و ده فتلارینا باخیلماسا اعتصاب ایده جکلر.

خلقیمیزه...

اول صفحه‌دن قالیر

تاکتیک اوزرینده فعالیت ایتملیدیر.

فرقه ده اشتراک ایده‌نلر گرک هر جهتدن، اجتماعی اخلاق، سیاسی معلومات و دوشونجه نقطه نظریندن هامیه سرمشق اولسونلار.

سیاسی کادرمیزین وجودده گلمه‌سی اولدان اوتری لازمدیر که بیز هله ایندی ده رضا خانین نحس دوره‌سینده‌ن قالمیش یادگارلاری، فکرلری تماماً آرادان آپارا بیلمه‌میشیک.

بوندان صونرا بو زمینه‌ده داها جدی، داها آرتیق فعالیت گوستریب و هر جوره زحمتلره دوزمه‌لییک.

ایندیکی دنیادا که بوتون ارتجاعی قوه‌لر دنیا دموکراسی‌سی علیهینه بیرلشکده مبارزه آپارماقدادیرلار. آذربایجان خلقی تاریخی مختلف دورلرینده اولدیغی کیمی ایران آزادلیغینین مشعلین ایشیقلاندیرمالیدیر. بو آزادلیغی جانله گنجیرمک و ساخلاماق ایچون خلقیمیز فرقه عضولریندن داها آرتیق وظیفه‌لر گوزله‌ییرلر.

فرقه عضولری اوز فعالیتلرینه هیچ بیر کمین گوزینه چکمه‌دن دوام ویرملیدیرلر.

بو منظوردن اوتری فرقه‌میزی بیلیکلی عضولر ایله تجهیز ایتدیب سیاسی کادرلار حاضرلاماق تشکیلاتی انجام تاپمالیدیر.

[signature]

دقت ـ دقت

آذربایجان و فارس دیللرینده دانیشماق ایستیه‌نلر سوادلاری ۹ کلاسدان آز اولماق شرطیله هر گون ساعت ۸ دن ۱۰ تا قدر آذربایجان رادیو کمیته‌سی نه (محسنی پاسازی سابق غله اداره‌سی یئرینده) مراجعه ایتسینلر سس و لهجه‌سی یاخشی اولانلار کاملی حقوقلا استخدام اولوناجاقلار.

ش ۹۹

آذربایجان رادیو کمیته‌سی

ساهر — خارجی منبعلردن آلینمیشدیر

بیتگیلر عالمی ـ یانباتی جغرافیا

‐۴‐

هندوستاندا موسون (موسوم) باغیشلاریا معروف اولان یئرلرده غازین آشاغی صحراسی، آسام، دکان یایلاسینین جنوب غرب ساحل طرفلری قوراق موسیمین اولماسینا رغماً گور اورمانلاریله اورتولودور.

بو میثالرده چوخلی لیانالار، شجری سرخسلر، صق پامبوکلار باتلاقلیقلاردا عدد نباتاتی تشکیل ایدیرلر. چوخ نمنک یئرلرده برهمن انجیری آغاجلاری یئتیشیر. برهمن انجیری آغاجلاری هر طرفه ریشه سالار بیله که بیر آغاجدان بیر بیشه عمله گلیر.

دکان یایلاسینین ان قوراق قسمتلرینده ادوس (سند) حوضه‌سینده، قوراق موسمده یارپاقلارینی دوکرحت شی و یا تکالی جالیقلارا تبادل ایدیلیر.

جاوانین شرقینده باغیشلارین آزالماسیله، گور میشه‌لر جالیقلارا عرض اولور.

اوستورالیانین شمال شرقی ناحیه لرینده، باغیشلارین بولولیغیندان شرقیده، حقیقی یاغ گورمه‌میش گوروقالین میشه‌لر وجوده گلیب و اورادان جنوب غربه طرف، رطوبتین آزالماسیله

آزالدیقجا، توره ایشمیش آغاجلاردان متشکل میشه اورمانلارا گچیلیر.

چوللر ـ چول بیتگیلری

یئر اوزه‌رینده چوللر، مداری بیتگی منطقه‌سیله، اعتدال نباتاتی ساحه‌لری آراسیندا، یاپیلمیش گئنیش بیر ساحه‌دیر. صحرای کبیرده و اورتا اوستورالیادا، چول منطقه‌لری مدار سرطان ایله مدار جدیین هر ایکی طرفینده واقع اولموشدور. آسیا قطعه‌سینده چول منطقه لری مدار سرطاندان چوخ شماله ده یایلمیشدیر.

چول اقلیمی قوراق بیر اقلیم‌دیر. ایلیک یاغیشلارین آزلیغی، حرارت درجه‌سینین گیجه گوندوزده کی بیوک فرقلری، یئللرین شدتلی، چوللره یالنیز بیر خصوصیت بخش ایدیر.

چوللرده نباتات بیرچین حالینده دگیل، اکثریا منفرد اولاراق بیتیرلر. نباتات عموما قیروبل شکلینده اولوب، اونلارین کوکلری اوزون یارپاقلاری، تبخیرات آزالتماسی ایچون برک و قالین‌دیر.

آغاجلارین انواعی نادر اولورسادا اغلب تکانلی جالیلار شکلینده گورونورلر.

آفریقانین شمالیندا، صحرای کبیرده و عربستان و بادیة الشامدا تک یارپاقلی (صمغ عربی) جالیلاری، میلان تکانی و سیل یاتاقلاریندان (وادی لرده)، سافر، آقاسیا کیمی آغاجلارا دا گورولور.

کی خرابه‌زار، جغرافیش پارالی وطنیمیزین و قتل زده، سوخته و ملتیمیزین حالیله مقایسه ایدیب اوره گیندن قان آغلامالیق! (فاعتبروا یا اولو الابصار).

بو مقاله‌نین تاریخی قسمتلری مهر مجله سیندن آلینمیشدیر.

رضا آذری

داخله خبرلری

اول صفحه‌دن قالیر

تبریزه یاغان یاغیشلار

فلاحت وزیرلیگینین اداره‌سینه ویردیگی خبره گوره دونن آخشام و گیجه خردادین ۲۲ سینده تبریز شهری و حومه سینده ۹،۰ میلیمتر اوجالیغیندا یاغیش یاغمیشدیر.

یئر یولکوسی حقینده معلومات

خرداد آیینین بیرینجی ۸ ه قدر (بوستاناوا) محالیندا دورت پارچا خالصه کندین ۱۳۵۴ هکتار ساحه‌سی ۱۰۱۰ نفر کندلی آراسیندا بولونموشدور. بو محالدا یئر بولگوسی دوام ایتمکده‌دیر.

یئر بولگوسینه لازم اولان ماتریاللار

فلاحت وزیرلیگی طرفیندن یئر بولگوسونه ۲۱ مین نسخه لازم اولان آذربایجان ملی حکومتینین قرارلاری و باشقا ماتریاللار چاپ ایدیله‌رک محلی تشکیلاتلارا ویریلمکده‌دیر.

بادام محصولینین انکشافی حقینده

بادام محصولینین خارجی تجارت ایچون مهم رول اوینادیغینی نظره آلاراق فلاحت وزیرلیگی طرفیندن تجارت وزیرلیگینه دستور ویریلمیشدیر که آجی و شیرین بادام محصولارینی بوندان سونرا آیری آیری دوتسونلار. چونکه آجی بادامی شیرین بادام قاریشدیراندا او زمان بادام محصولونون قیمتی دنیا بازاریندا آشاغی دوشور. حالبوکه بادام محصولی دنیا بازارلاریندا اولدوقجا مهم یئر دوتا بیلمکده‌دیر.

تبریز بازار اصنافینین تقاضاسی

تبریز بازاری اصنافینین بیوک امضا ایله اداره‌میزه گوندردیکلری تقاضانامه ده یازیرلار که: ملی حکومتیمیز هر بیر خصوصدا آتا محبتیله خلقیمیزه یاردیم گوسترمکده‌دیر. بیز بازار اصنافینین بازاری آچیب باغلاماقدا بیر قاعده‌میز یوخدور هامی بیر بیرینین رقابتینه گوره (۱۴) ساعت اوز دوکانلاریندا اوتورمالی، رطوبتلی و قاریلاق وقتلرده ایندی‌یه قدر گونش اوزی گورمه‌ین بازارلاردا ولفدادرلار.

بو ایسه حفظ الصحه نقطه نظریندن نه قدر خطرلی اولدیغی معلوم دور: بونا گوره اوز آتامیز اولان ملی حکومتیمیزدن بازارین آچیلیب باغلانماسی وقتینی تعیین و اعلان ایتسین و بازار جماعتینه ده بیر عطف توجه بویورماسینی تمنا ایدیریک.

۵ نجی حوزه قرائتخانه سینین رسمی آچیلیشی

۵ نجی حوزه قرائتخانه سینین رسمی آچیلیشی پنجشنبه گونی خرداد آیینین ۱۶ سیندا ساعت ۴ اریسم گون اورتادان صونرا بیر طنطنه‌لی ییغینجاق اجلاسینده عمله گلجکدیر.

۵ نجی حوزه تبلیغات کمیسیونی شهر کمیته‌سینین تبلیغات شعبه‌سینین تصمیمی اوزره قرائتخانه‌سابقه‌سین ده بیرینجی لیگ قازانا قدان اوتری گئنیش تدبیرات گورمکده‌دیر.

یازیچیلارا

محترم یازیچیلاردان تقاضا اولونور اوز مقاله‌لرینی آشکار خطیله یازیب روزنامه اداره‌سینه گوندرسینلر.